

เอกสารประกอบการอบรม ส่วนที่ ๑ วิชาโครงสร้างข้อมูล

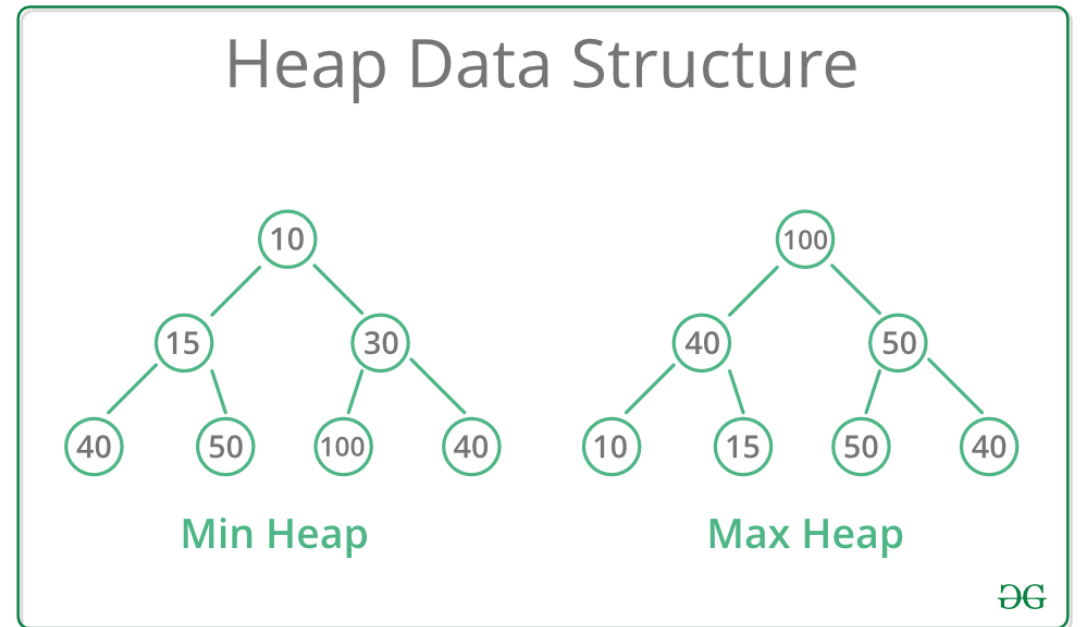
ค่ายคอมพิวเตอร์โอลิมปิก สอวน. ค่าย ๒ ๒/๒๕๖๖
ศูนย์โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ระหว่างวันที่ ๑๘ มีนาคม - ๓ เมษายน ๒๕๖๗

โดย

สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Non Linear Data Structure

- Recursion
- Tree
- Binary Tree, Binary Search Tree
- Binary Heaps
- Graph
- Hashing

Binary Heap

Priority Queues (Binary Heaps)

- Priority Queue คือโครงสร้างข้อมูลประกอบไปด้วย ๒ operations หลัก คือ การแทรกข้อมูล (insert) และการลบข้อมูลตัวที่น้อยที่สุด (deleteMin)
- โครงสร้างข้อมูลที่สามารถสร้าง priority queue เช่น ลิงค์ลิสต์ อะเรย์ หรือต้นไม้ไบนารี ที่เรียกว่า binary heaps

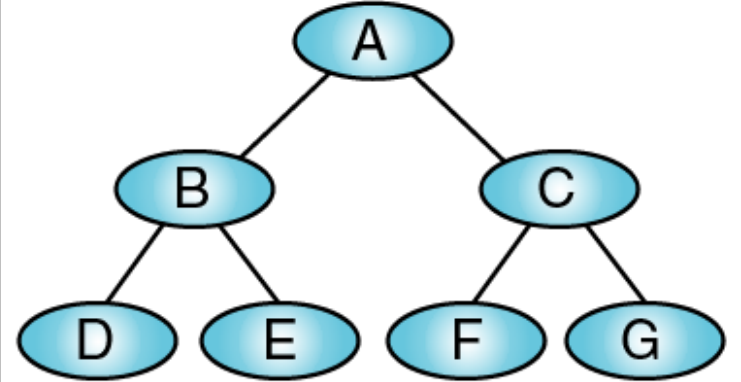
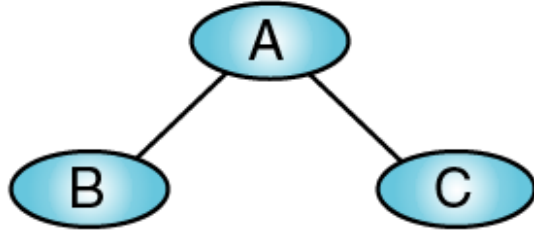
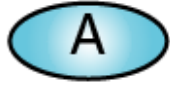

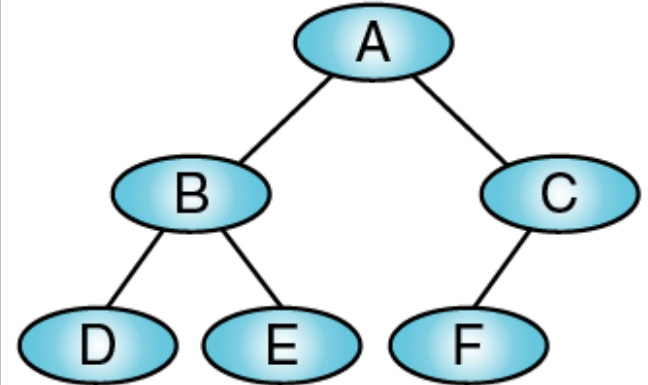
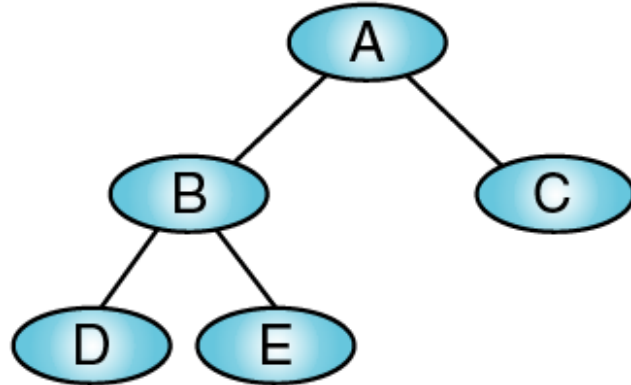
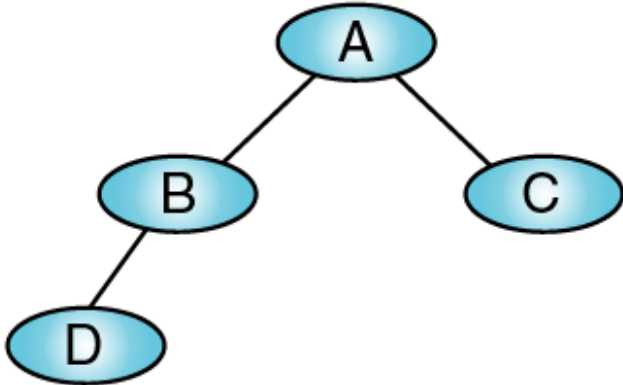
คุณสมบัติทางด้านโครงสร้าง

- Binary Heaps เป็นต้นไม้ไบนารีที่โหนดถูกเติมเต็มลงมาทีละระดับจากซ้ายไปขวา หรือเป็นต้นไม้ไบนารีที่เกือบสมบูรณ์ (nearly complete binary tree)

(a) Complete trees (at levels 0, 1, and 2)

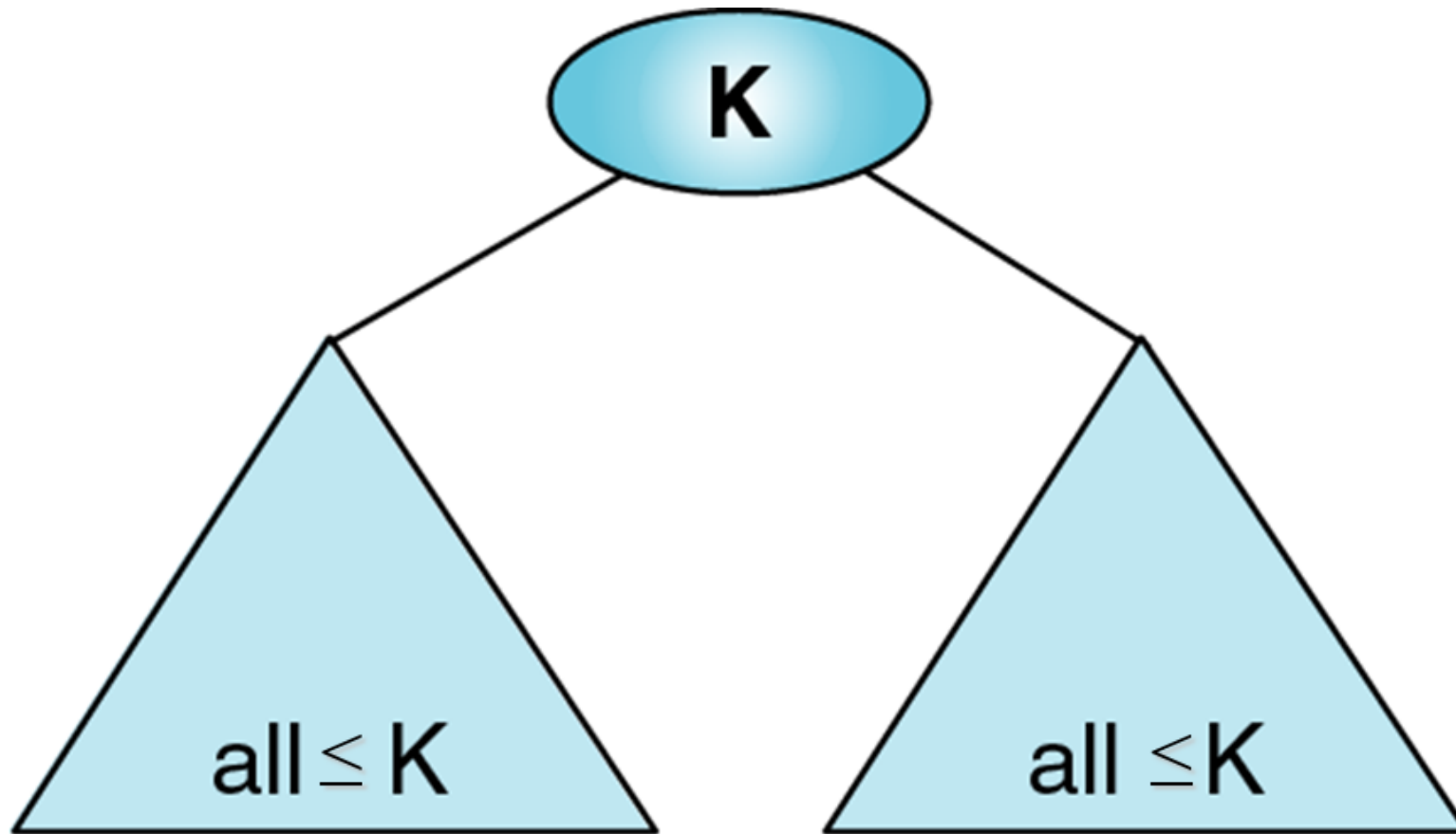

(b) Nearly complete trees (at level 2)

คุณสมบัติทางด้าน ลำดับของข้อมูล

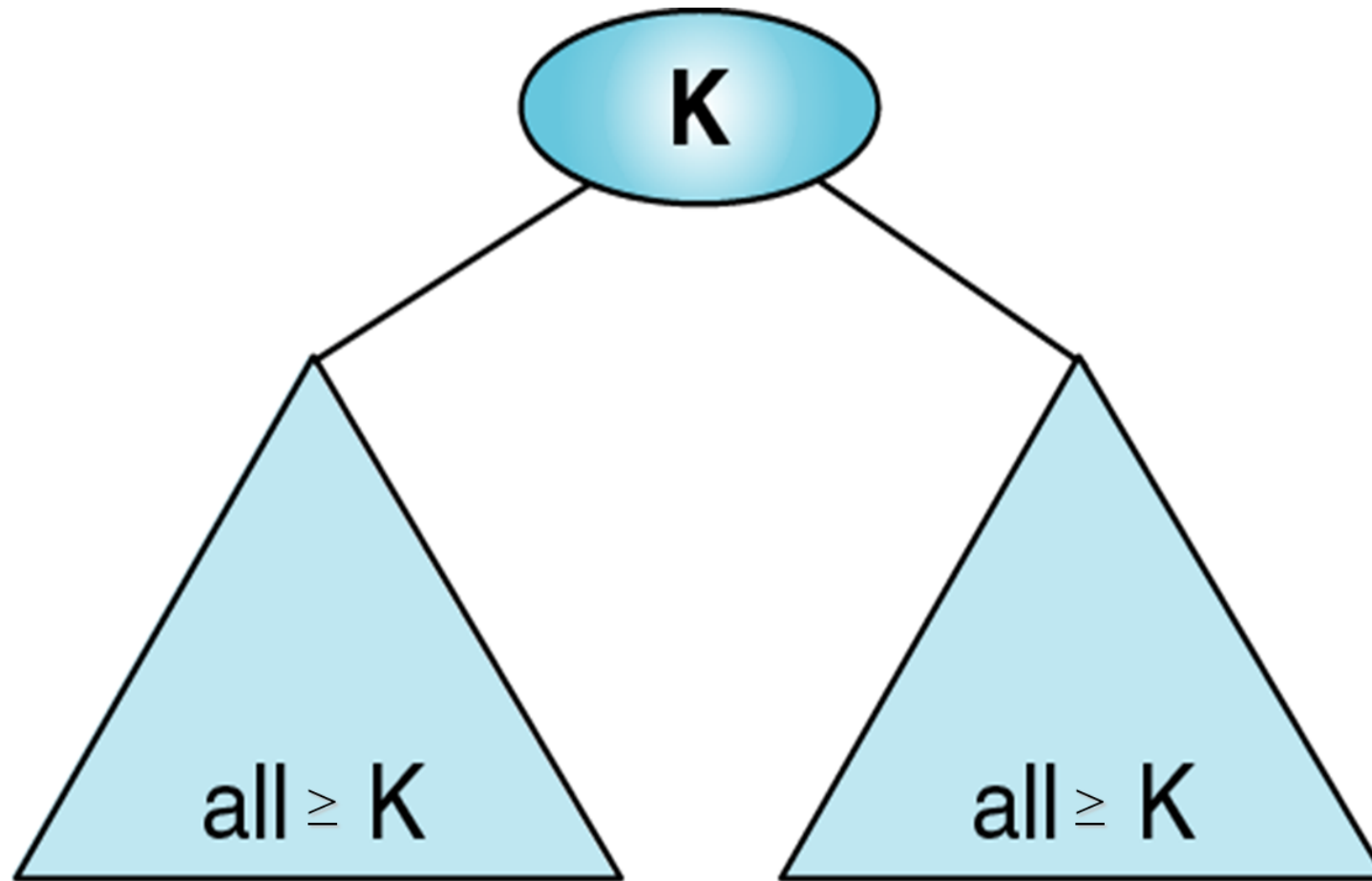
- ข้อมูลใน heaps จะถูกจัดเรียงเพื่อให้การลบข้อมูลได้สะดวก ง่ายและรวดเร็ว โดย
  - ข้อมูลตัวที่เล็กที่สุด จะอยู่ที่โหนดรากหรือ root node และต้นไม้ย่อยต้องมีคุณสมบัติเป็น heaps ด้วยคือ ทุกๆ โหนดจะต้องมีค่าน้อยกว่าโหนดลูกโหนดหลานของตัวเอง
→ Min heap
  - ข้อมูลตัวที่ใหญ่ที่สุด จะอยู่ที่โหนดรากหรือ root node และต้นไม้ย่อยต้องมีคุณสมบัติเป็น heaps ด้วยคือ ทุกๆ โหนดจะต้องมีค่ามากกว่าโหนดลูกโหนดหลานของตัวเอง
→ Max heap

โครงสร้างของ Max-heap

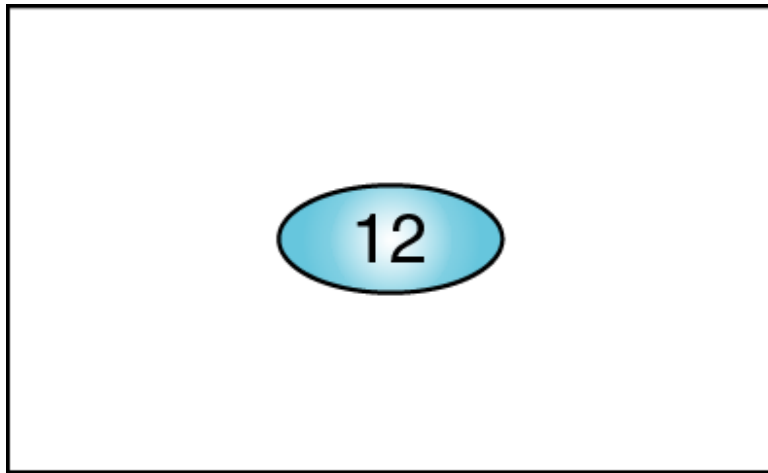

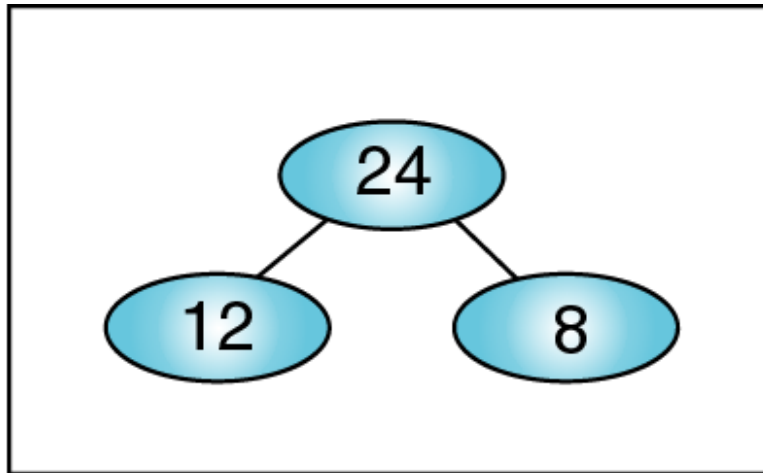
โครงสร้างของ Min-heap

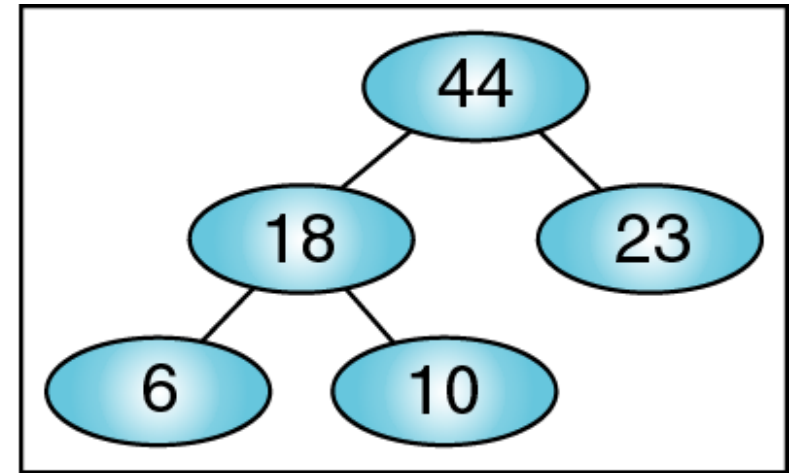
ตัวอย่าง Heap ที่ถูกต้อง

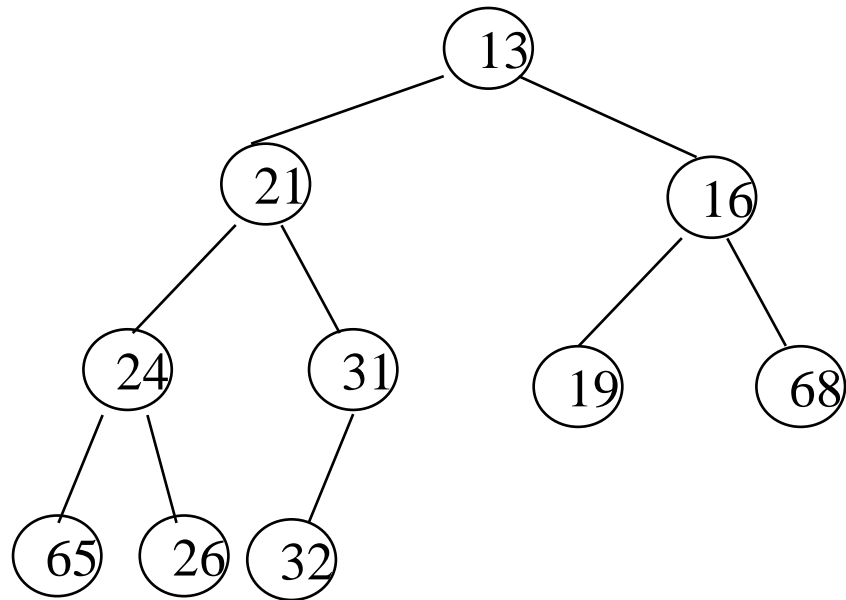
(a) Root-only heap

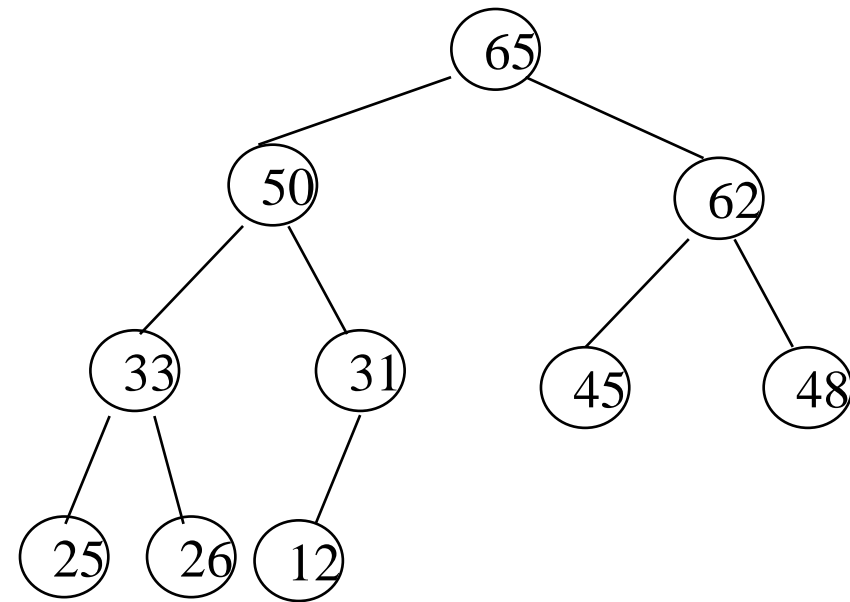
(b) Two-level heap

(c) Three-level heap

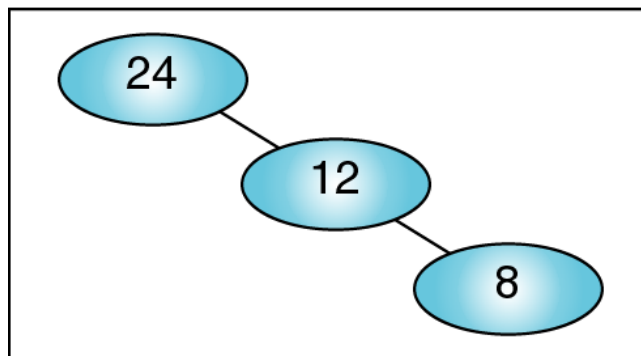

minHeap

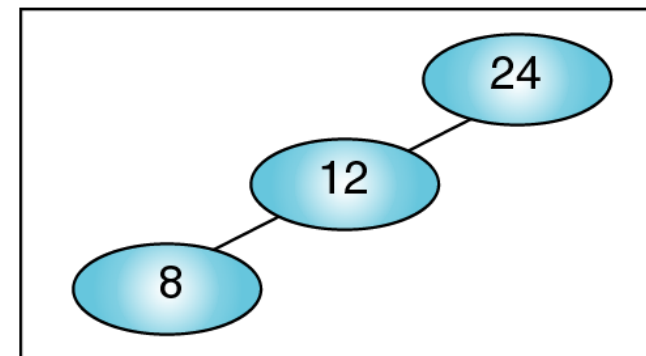

maxHeap

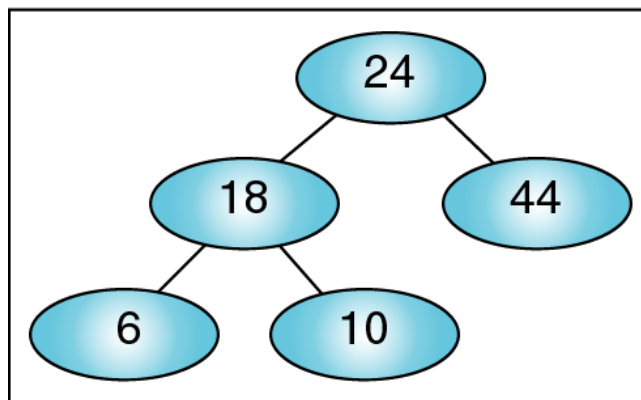
ตัวอย่าง Tree ที่
ไม่ใช่ Heap

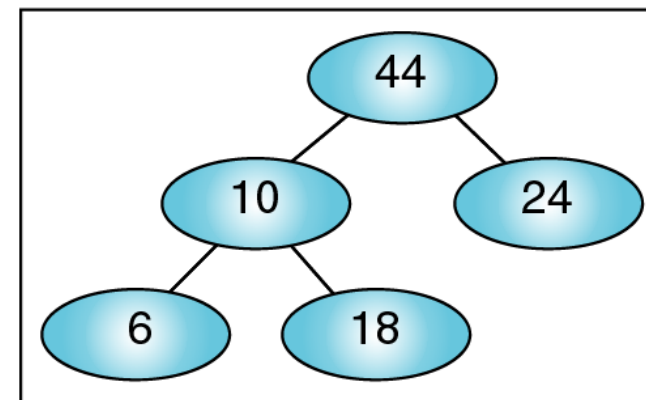
(a) Not nearly complete
(rule 1)

(b) Not nearly complete
(rule 1)

(c) Root not largest
(rule 2)

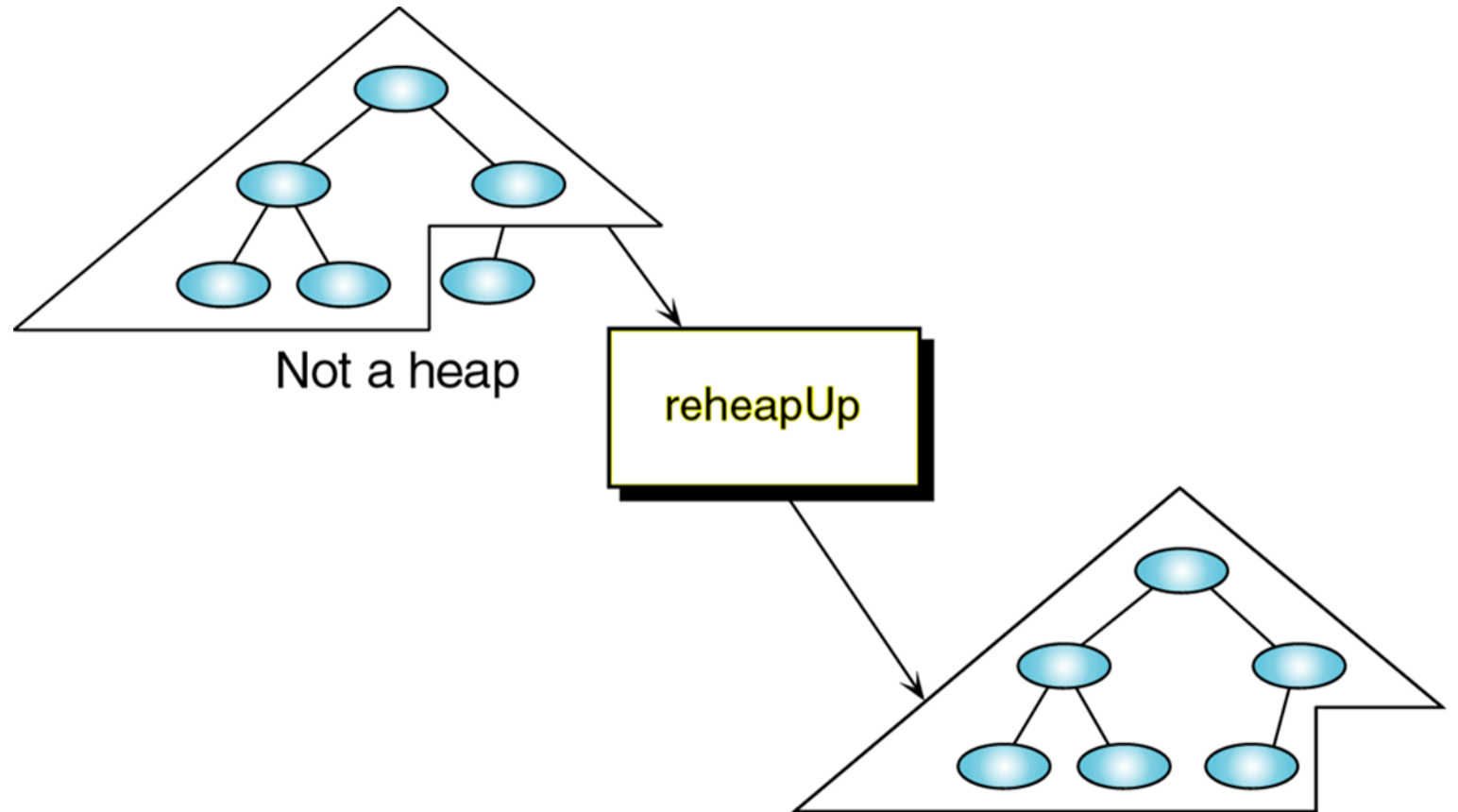
(d) Subtree 10 not a heap
(rule 2)

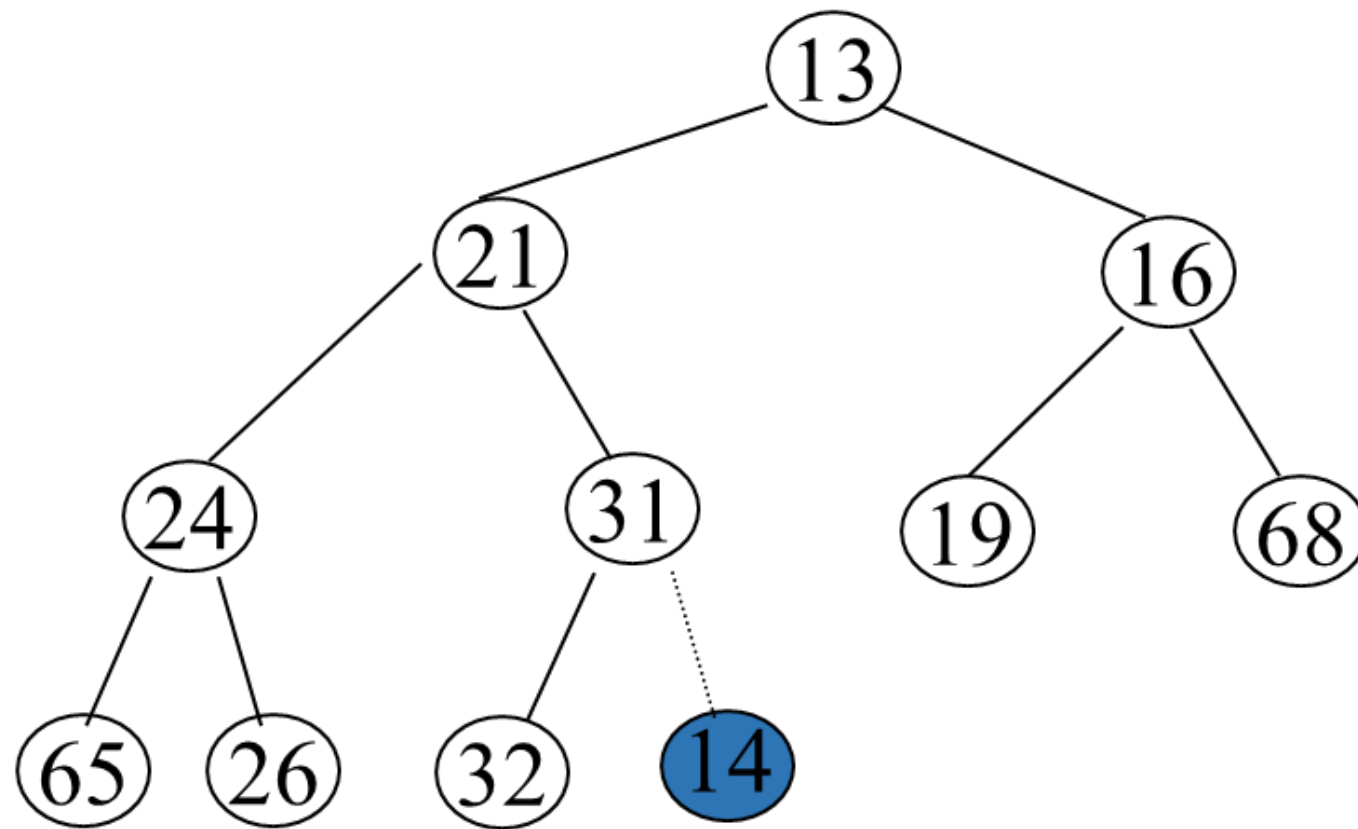
Heap Operation

- **Insertion:** เพิ่มข้อมูลเข้าไปใน heap
- **Deletion:** ลบข้อมูลออกจาก heap และจัดโครงสร้างให้ยังคงคุณสมบัติของ heap

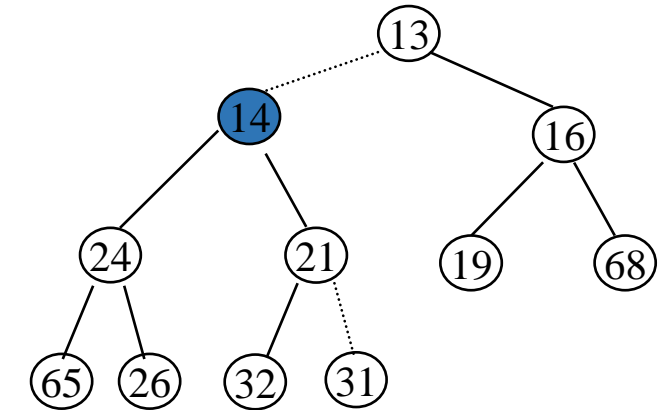
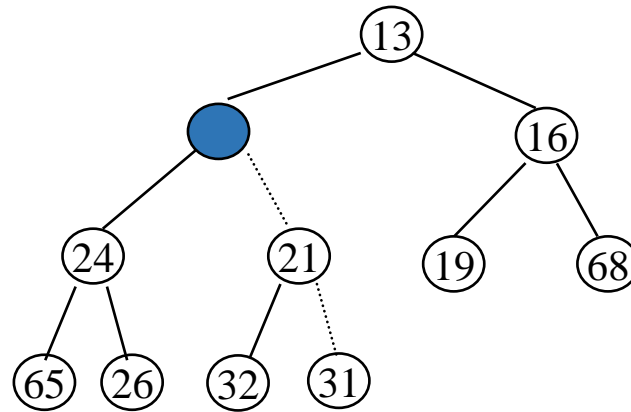
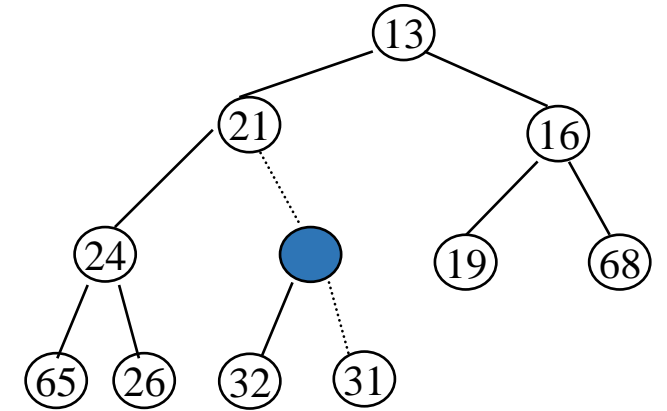
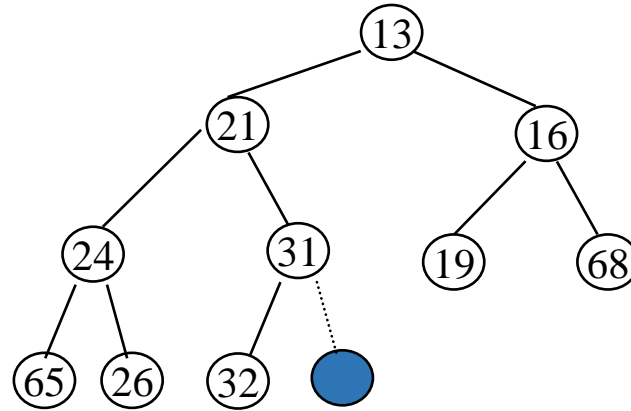
Insertion

ตัวอย่างการเพิ่ม
ข้อมูลใน Min-
Heap

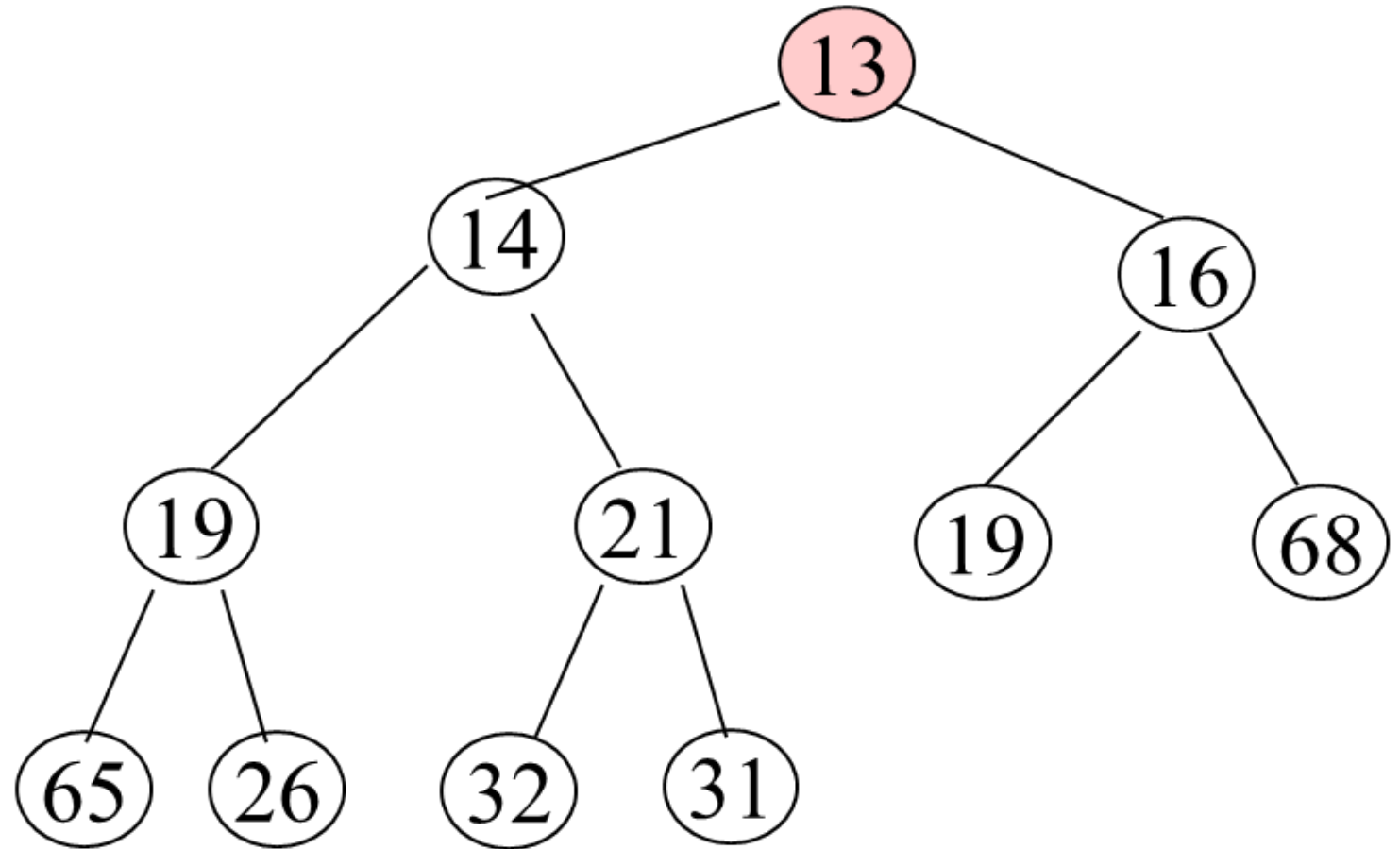

Reheap Up

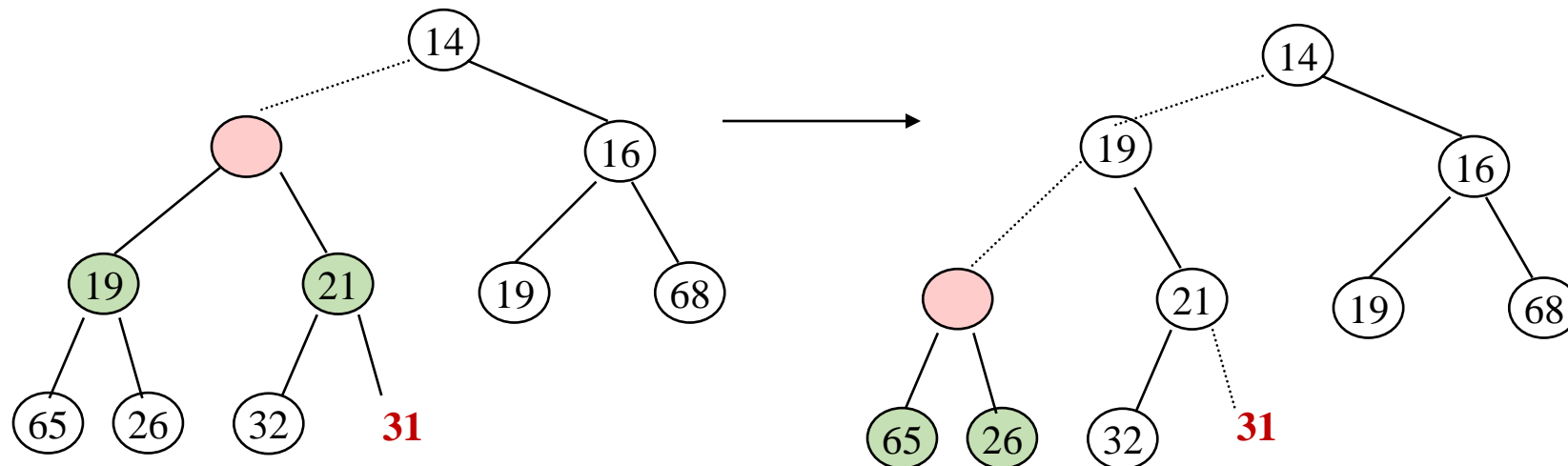
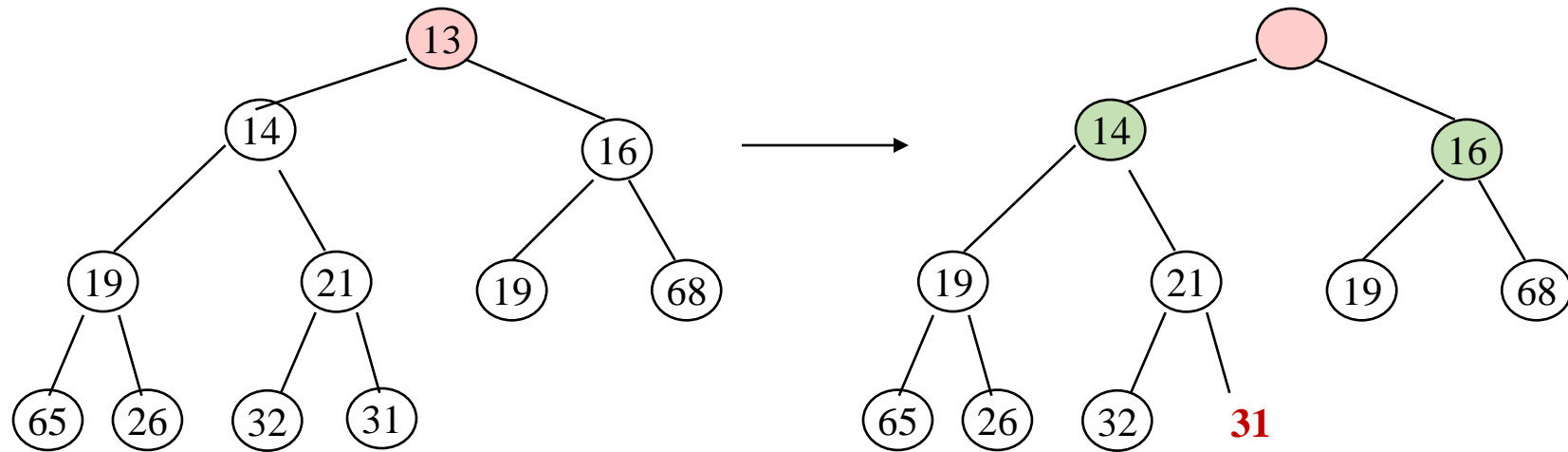

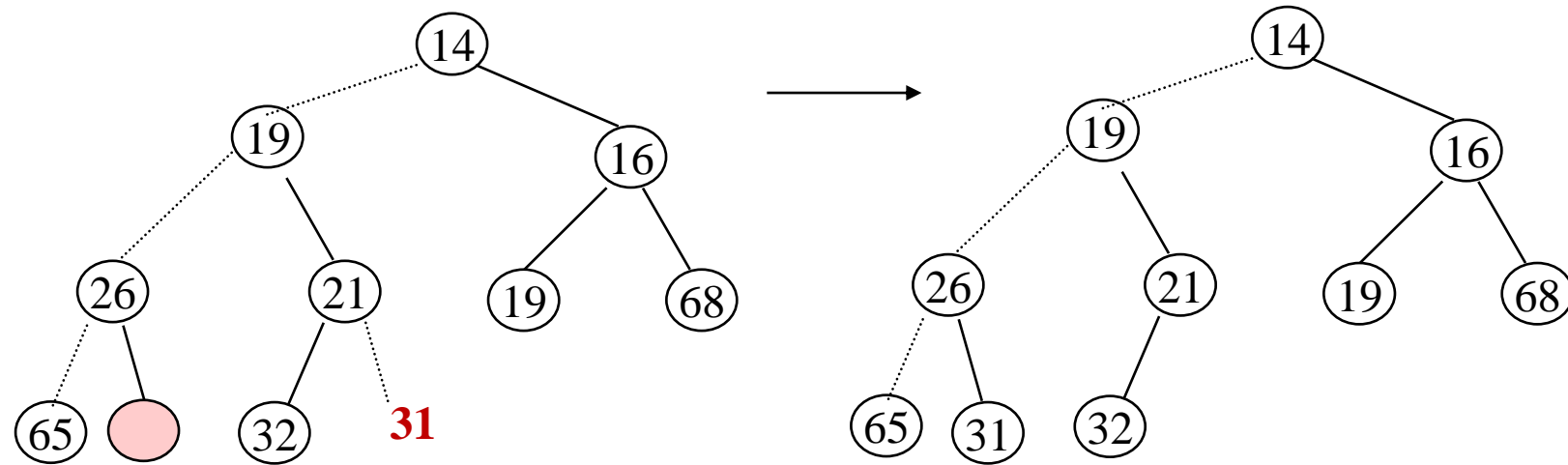
การลบข้อมูลใน Heap

การลบข้อมูลใน Heap

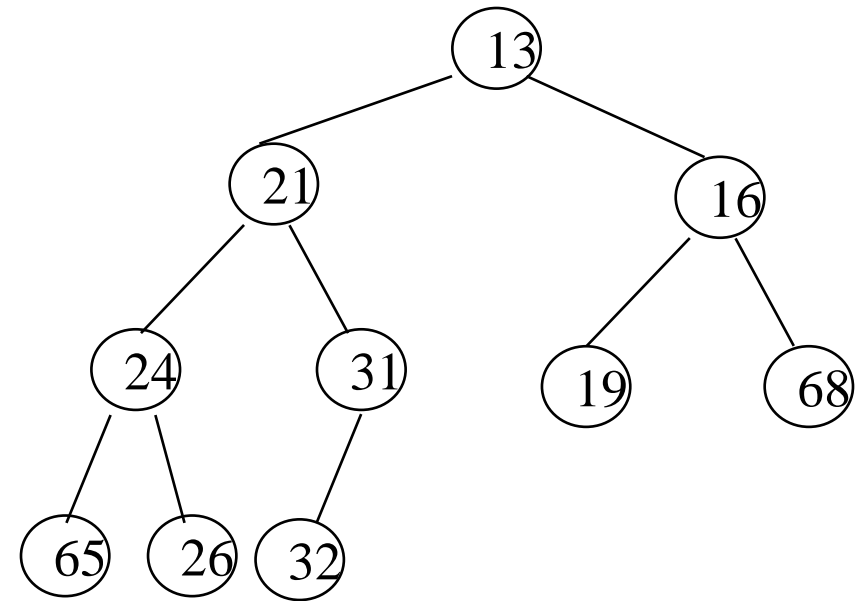
Last two steps in *DeleteMin*

การแทน heap ใน หน่วยความจำ

- การเก็บข้อมูลในไบนารีเหมาะกับการใช้อาร์เรย์ แบบมีลำดับ (Sequential Array Representation) เนื่องจากคุณสมบัติของการเป็น nearly complete ของตัวมันเอง จะทำให้ใช้เนื้อที่ได้เต็มประสิทธิภาพ
- ข้อมูลที่จัดเก็บลงในอาร์เรย์จะเรียงต่อกันไปตามลำดับจากซ้ายไปขวาของแต่ละ level ใน heap
- ความสัมพันธ์ของตำแหน่งข้อมูลใน heap คือ
  - parent ของโหนด i ใดๆ $= i/2$ ถ้า $i \neq 1$
  - left child ของโหนด i ใดๆ $= 2i$
  - right child ของโหนด i ใดๆ $= 2i + 1$

A heap in its logical form

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	13	21	16	24	31	19	68	65	26	32		

A heap in an array

Visualization

- ไปที่ <https://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/Heap.html>
- จงสร้าง min-heap จากข้อมูลต่อไปนี้

๒๓ ๑๕ ๑๗ ๑๓ ๓๑ ๑๐ ๒ ๔ ๒๙ ๑๔ ๕

A stack of books, bound with a white string, is visible on the left side of the slide. The books are of various thicknesses and are stacked in a slightly irregular manner.

โครงสร้างของ Heap Node

```
heap    <array>           // ตัวแปรที่ใช้เก็บข้อมูล  
size    <integer>         // เก็บขนาดของ heap
```

Heap Algorithms

- **insertHeap** แทรกโหนดใหม่ โดยเริ่มที่ตำแหน่งท้าย เปรียบเทียบ โหนดใหม่ กับ parent node ถ้าโหนดใหม่มีค่าน้อยกว่า จะมีการสลับค่ากับ parent node ทำไปเรื่อยๆ จนถึงตำแหน่งที่เหมาะสม
- **deleteHeap** ลบโหนดที่ root เลือกโหนดเพื่อมาแทน โดยการเปรียบเทียบ child node เพื่อหาค่าที่น้อยที่สุดลำดับถัดมาขึ้นมาแทน

algorithm insertHeap (val heap <array>, val size <integer>,
val newVal <key>)

Given an array, rearrange data so that it forms heap

Pre heap is array containing a heap

size is the size of heap

newVal is new data to be inserted into heap

Post newVal has been inserted into heap in proper location

hole = size + 1

parent = hold/2

loop (heap[parent] >newVal)

heap[hold] = heap[parent]

hold = parent

parent = hole/2

heap[hold] = newVal

return

end insertHeap

algorithm deleteHeap (val heap <array>, val size <integer>)

Deletes root of heap and passes data back to caller

Pre heap is array containing a heap and size is heap size

Return return the key at root node

minElement = heap[1]

lastElement = heap[size]

size = size - 1

hold = 1

Loop (hold*2 <= size)

    leftChild = hold * 2

    rightChild = hold * 2 + 1

    if (heap[rightChild] > heap[leftChild])

        child = heap[leftChild]

    else

        child = heap[rightChild]

    if (lastElement > heap[child])

        heap[hold] = heap[child]

    else

        break

heap[hold] = lastElement

return minElement

end deleteHeap

การนำ Heap ไปแก้ปัญห

- การหาข้อมูลลำดับที่ k ในลิสต์ของข้อมูลแบบไม่มีลำดับ
- วิธีการแก้ปัญห
  - เรียงลำดับข้อมูลในลิสต์ แล้วเลือกข้อมูลลำดับที่ k
  - สร้าง heap และลบข้อมูลออก $k-1$ จำนวน เหลือข้อมูลตัวที่ต้องการที่ตำแหน่ง root แล้วค่อยแทรกข้อมูลตัวที่ลบออกกลับเข้าไปใน heap

